

Tradicionalno Savetovanje voćara o unapređenju proizvodnje voća, sa temama koje se odnose na uzgoj koštičavog voća u gustoj sadnji, načinu primene zaštitnih mreža, branju i čuvanju plodova, u organizaciji Društva voćara Vojvodine, održano je u subotu, 12. decembra, u Kongresnom centru Novosadskog sajma.. Osim velikog broja kvalitetnih predavanja koja su održali eminentni stručnjaci iz inostranstva i Srbije (dr Zoran Keserović sa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, Đanluka Pasi, GEOPLANT VIVAI iz Italije, Adam Paradovski iz „Agrofresh“-a Poljska, Mikele Braveti iz AGRITENAX-a Italija, prof. dr Dankarlo Kaleli sa Univerziteta u Bariju, dr Goran Aleksić sa Instituta za zaštitu bilja i životnu sredinu iz Beograda., organizatori najznačajnijeg voćarskog skupa kako kod nas tako i u regionu, su u potpunosti bili zadovoljni odzivom proizvođača, kao i prisustvom 35 firmi koje se bave ovom vrstom proizvodnje.

Društvo voćara Vojvodine osnovano je 1981. godine, ponovo aktivirano 2003. godine kada je i pokrenut časopis „Voćarstvo i vinogradarstvo“. Do sada je održano trinaest savetovanja samostalno, ili u saradnji sa Poljoprivrednim fakultetom u Novom Sadu, a poslednja dva u saradnji sa Odborom za selo Srpske akademije nauka i umetnosti. O tome šta se na Savetovanju dešavalo podrobnije nas je izvestio domaćin skupa, prof. dr Zoran Keserović, sa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu:

- Svedoci smo da je u poslednjih deset godina voćarstvo Vojvodine i Srbije doživelo značajne promene. Uvode se nove sorte, podižu savremeni, intenzivni zasadi. Značajno se promenila i tehnologija proizvodnje i to sve omogućava visoke prinose i visok kvalitet plodova. Jabuka je postala veoma važna, pre svega izvozno orijentisana voćna vrsta gde je najviše urađeno u intenziviranju proizvodnje, što nije slučaj kod koštičavih voćnih vrsta. Dosta se to sporije odvija, a razlozi ovakvom stanju kod koštičavih voćnih vrsta koji zauzimaju 2/3 proizvodnje u Srbiji, su brojni. Pre svega to su: pogrešan izbor terena, podloge, sortimenta, osetljivost na bolesti i štetočine. Sigurno da takve zasade treba intenzivirati podizanjem intenzivnih zasada u sistemima navodnjavanja uz korišćenje slabobujnih podloga i novih sorti... Preporuka je i za koštičave sorte kao i za jabučaste voćne vrste korišćenje protivgradnih mreža.

Na Savetovnju se govorilo pre svega o gustoj sadnji koštičavih vrsta, odnosno praktičnim iskustvima iz projekta intenzivnog korišćenja poljoprivrednog zemljišta, gde smo obratili pažnju na trešnju, kajsiju, šljivu i to ne slučajno. Šljiva je vodeća voćna vrsta u Srbiji. Godina 2013. bila je rekordna i proizvedeno je oko 730.000 tona. Međutim, u poslednje dve godine dolazi do naglog pada proizvodnje, tako da je u ovoj godini manja proizvodnja u odnosu na 2014., i to za oko 312.000 tona. Izabrali smo ovu voćnu vrstu da intenziviramo jer u poslednje vreme raste izvoz i sveže i suve šljive. Godine 2006. u izvozu nije bilo svežih plodova, ni kajsije ni trešnje, a

već u 2014. Srbija je od toga imala zaradu između 6 i 8 miliona dolara. Zato smo izabrali ove voćne vrste kako bi prikazali izuzetno dobre rezultate iz gustih sklopova. Izdvojio bih trešnju gde smo kod nekih sorti u četvrtoj godini postizali od 16 do 18 tona po hektaru, tj. punu rodnost. Korišćenjem „knip“ sadnica (iz Holandije) kod Kordia i Regina negde oko 17 tona, a kod Sweetheart - a čak 18 tona.

Ovom prilikom bilo je reči i o uticaju protivgradnih mreža na kvalitet plodova voća. U Italiji se dosta koriste mreže sa različitom bojom, različitog kvaliteta, koje utiču na obojenost nekih plodova koji imaju problema sa pokrovnom bojom, zatim na masu i količinu rastvorljivih suvih materijala.

Izuzetno uspelo predavanje bilo je o tržištu jabuka u istočnoj Evropi gde su prikazani rezultati proizvodnje u Poljskoj (koja proizvede oko 4 miliona tona jabuke), Ukrajini, Moldaviji, Rusiji i koje su naše šanse na tim tržištima. U izlaganju je navedeno da je veoma opasno osloniti se na jedno tržište, kao što je to učinila Poljska, i orijentisati se na jednu sortu (preko 70%). Mislim da se tu Poljska nije dobro snašla, sortiment nije prilagodila evropskom tržištu, ali isto tako ni sve interesantnijem afričkom tržištu. Mislim da smo mi dosta uradili kada je u pitanju tehnologija proizvodnje jabuke, pogotovo na strukturi sortimenta, i u slučaju da se sutra zatvori tržište (a neće se zatvoriti jer otvaraju se nove mogućnosti plasmana, gde su uvedene sankcije Turskoj, a znamo da je i ona veliki proizvođač jabuke), mi smo se pripremili ne samo za istočno, nego i za afričko i evropsko tržište. Jabuka se izvozi i u Dansku i Veliku Britaniju.

Veoma interesantno predavanje je bilo o novim trendovima o gajenju trešnje u Italiji, sortimentu, zatim o očuvanju plodova koštičavog voćnih vrsta, a to je sigurno jedna kritična tačka u tehnologiji proizvodnje i imali smo predavanje o očuvanju breskve, gde su to novine.

Bilo je reči i o Samoberu, beraču – tresaču, samohodnoj mašini za branje višanja, šljiva i drugog voća, zajedničkom projektu mašinskog inženjera Živka Berića (Novi Sad) i Ante Smoljana (Žabalj). Najavio sam to kao revoluciju u voćarskoj proizvodnji jer je najveći problem bio radna snaga za berbu, a ova mašina zamenjuje veliki broj radnika. Samo „Interprom“ ima 12 takvih tresača koji zamenjuju 1.500 radnika

Problem koji je postojao u 2015. godini, bio je masovno sušenje stabala mladih jabuke. Kao mogući uzroci su: plamenjača, makro gljive (26 vrsta), rak stabla, botriosferija, fitoplazma, bakteriozna plamenjača (plamenjača cveta, plamenjača mladara i plamenjača podloge). Očigledno je da i dalje postoji veliko interesovanje za voćarsku proizvodnju iako je ova 2015. godina bila dosta teška. Na početku smo imali malo niže temperature, zatim loše uslove u vreme opršivanja i oplodnje kod kajsije i šljive, gde nismo imali dobro zametanje plodova jer voćari nemaju praksu da ako se temperature spuste i do 12°C da unose pčele kako bi se zametanje ploda ostvarilo. To je na mnogim lokalitetima doveleo do velikog opadanja, osipanja kod šljive, ali i kod kajsije, gde se proizvođači takođe nisu snašli kada je u pitanju zaštita od monilije, ili su je nekvalitetno odradili, ili su jedan preparat koristili u dva navrata. Preparati se moraju menjati i plašim se da je ove godine korišćen preparat koji ima jako kratko dejstvo i najviše se odrazilo na smanjenje roda kod ove dve voćne vrste, čak pojavu masovnog sušenja – apopleksije kod kajsije. Od juna do avgusta bilo je jako malo padavina (oko 80mm). Samo u julu je palo oko 3-4mm kiše, ali dobro je što se u poslednje vreme podižu zasadi sa navodnjavanjem. Imali smo jedan sušni period u jesen, čak krajem druge dekade novembra temperatura je bila preko 20° (17. novembra i preko 24°C), što je ubrzalo procese u samim biljkama i biće opasno ako se u 2016-oj godini, u februaru i martu pojave niže temperature, kao što je bilo 2012. godine, onda može doći do značajnijeg izmrzavanja. Jer, što su pupoljci na višem stepenu razvoja oni su osjetljiviji na niže temperature. Tako da preporučujem

proizvođačima da odlože rezidbu koštičavih voćnih vrsta, pogotovo breskve i kajsije, do početka cvetanja. Dao bih preporuku da kada su u pitanju „knip“ sadnice da se to radi u proleće, jer ukoliko se pojavi temperatura - 20°C, - 25°C pitanje je da li te biljke mogu opstati napolju i to je veliki rizik – objasio je prof. dr Zoran Keserović.

